

jaar op zich laten wachten. Overigens: van wat in die drie zendingen: twee uit Lourenço Marques, een uit Nakhodka, was aangevoerd, kregen de gevangenen maar een klein deel: van de eerste twee zendingen niet veel meer dan een tiende, van de vierde een zesde – in beide gevallen eigenden de Japanners ter plaatse zich de gehele rest toe, met inbegrip van alle medicijnen.

★

In Japan werden, schijnt het, de uit Lourenço Marques aangevoerde goederen aanvankelijk naar behoren verdeeld, althans in een van de krijgsgevangenenkampen kon, maar pas omstreeks maart '43, volgens het rapport van een luitenant-ter-zee 'per man bijna een pakket worden uitgedeeld, terwijl ook een vrij behoorlijke hoeveelheid suiker per man en gedroogde vruchten en cacao via de keuken kon worden gedistribueerd.'¹ Bij de verdeling van de zending van het schip uit Goa constateerde hij evenwel, 'dat hoeveelheden Rode Kruis-voedselpakketten particuliere huizen werden binnengedragen' en 'enkele personen, behorende tot de Japanse kampstaf en -wacht, vertoonden zich . . . in Rode Kruis-kleding en liepen met Rode Kruis-schoeisel rond.'² In een tweede kamp was bij de verdeling van de uit Goa aangevoerde pakketten, aldus een soldaat van het Knil, 'de laatste stunt van de Jap . . ., dat wij die Rode Kruis-schoenen verstrekt hadden gekregen, daarmee aantraden. Toen moesten we die ruilen tegen afgedragen Japanse schoenen!'³

Op Formosa, waar de Japanners de hoogste Geallieerde autoriteiten uit het *Nanjo*-gebied apart in een kamp hadden bijeengebracht (de z.g. *Special Party*, waarop wij nog terugkomen), werden in april '43 de eerste Rode Kruis-pakketten verdeeld (van de twee schepen uit Lourenço Marques); 'de Japanners', aldus later generaal-majoor P. Scholten⁴, 'gingen meteen over tot vermindering van het door hen verstrekte rantsoen. Dat vermocht onze vreugde niet te verminderen.'⁵ In mei en juli '44 kreeg de groep een deel van de uit Goa aangevoerde hulpgoederen, eerst de

¹ J. M. van Well Groeneveld: 'Rapport' (26 okt. 1945), p. 3 (IC, 1219). ² A.v., p. 4. ³ J. F. van West de Veer: 'Landstormsoldaat 1941-1945', p. 107 (a.v., 81 314). ⁴ Tijdens de strijd op Java was hij in de rang van kolonel commandant van de 'Groep-Zuid' geweest die Tjilatjap had gedekt. ⁵ P. Scholten: *Op reis met de 'Special Party'. Oorlogs- en kampherinneringen* (1971), p. 128.